

In deze rubriek polsen we waar kunstenaars de mosterd hebben gehaald voor hun werk. Deze keer heeft Béatrice Balcou het over de verschillende ceremonies die ze uitvoert met bestaande kunstwerken.

Ik werk met performance, sculptuur en fotografie. Maar mensen kennen me wellicht het best door de reeks ceremonies die ik in 2013 ben begonnen. Het zijn performances die ik alleen uitvoer of bijgestaan door iemand anders, en waarvoor ik gebruikmaak van een kunstwerk uit een privé- of publieke collectie. Daarrond creëer ik vervolgens een performance: ik pak het werk uit, installeer het, toon het gedurende enkele minuten om het dan weer in te pakken. Elke ceremonie vindt plaats voor een kleine groep mensen. Ze duurt tussen de 25 minuten en één uur. Ik verricht de performance met gebaren die ik heb ontleend aan mensen die op professionele wijze kunst installeren. Ze werken met kostbare stukken, hun handelingen zijn dan ook zeer precies en specifiek. Ik ben ook geïnspireerd door de gebaren die horen bij de Japanse theeceremonie. Ze worden uitgevoerd met een specifiek ritme dat de toeschouwer uitnodigt om geconcentreerd te observeren. Het gaat om het hier en nu. Verder vind ik inspiratie in de houding van marionettenspelers in bunraku (traditioneel Japans poppentheater, ss). Net zoals die marionettenspelers ben ik aanwezig, niet om een rol te spelen of mezelf te tonen, maar om handelingen uit te voeren en te worden geobserveerd in de taak die ik uitvoer. Ik vraag aandacht voor het werk en bij uitbreiding alles wat erbij hoort. In mijn werk sta ik stil bij het verschijnen en verdwijnen van een kunstwerk dat niet van mij is. Als kunstenaar wil ik zelf niet in de spots staan, maar de aandacht vestigen op het werk van andere kunstenaars. Deze ceremonies wil ik mijn hele leven blijven doen. Ook als ik oud ben en mijn lichaam verouderd is, net zoals mensen die de theeceremonie uitvoeren of tai chi beoefenen. Op het einde van hun leven zijn hun bewegingen tot het minimum herleid omdat ze die helemaal hebben verinnerlijkt.

De keuze van het werk hangt af van de collectie. In het begin koos ik vaak werken die fragiel waren. Soms kies ik immateriële werken, zoals geluidswerken of video. Het is een uitdaging om de technische materialiteit van zulke werken te tonen. Elke ceremonie is anders.

Met een werk van Ann Veronica Janssens heb ik in M Leuven een ceremonie gecreëerd die ik later opnieuw heb uitgevoerd in Jeu de Paume in Parijs omdat het zo'n magisch werk is. Het gaat om vier met water gevulde aquaria. Voor de ceremonie begint, zijn het gewoon lege aquaria. Maar wanneer we ze vullen, zorgt het water voor intrigerende optische effecten. Ze worden een soort lenzen die de ruimte omdraaien. De de-installatie is even interessant omdat ik het water weer moet afleiden met een systeem van buisjes. Sommige ceremonies heb ik maar één keer uitgevoerd, andere meermaals, vooral wanneer ze zijn aangekocht door een publieke of privécollectie. Alvorens de ceremonie uit te voeren, moet ik die oefenen. Onder andere voor de verzekering gebruik

ik een placebo, een replica in hout. Ik oefen de ceremonie met dat houten werk. Sinds 2014 ben ik die replica's ook beginnen tentoonstellen, als een *œuvre fantôme*.

Ik heb ook een andere reeks werken die *Pièces assistantes* heet. Het gaat om objecten die ik in hout maak en gebruik om werk van andere kunstenaars te dragen of te ondersteunen. Een deel van deze serie stel ik tentoon bij Société in Brussel. Het gaat om werken die om geopolitieke, sociale of andere redenen onzichtbaar zijn gebleven. Maar het kan ook gewoon een werk zijn dat verkeerd werd toegeschreven aan een andere kunstenaar.

Mijn werk gaat over wat kunst met ons doet en welke rol ze speelt in onze hedendaagse wereld. Ik toon zaken die meestal niet zichtbaar zijn. Hoe kijken we naar kunst, hoe dragen we er zorg voor en hoe takelt kunst af, of verdwijnt ze? Het gaat over kunst en haar waarde.

Fata Morgana, groepstentoonstelling, tot 22 mei 2022, Jeu de Paume, Parijs, jeudepaume.org
Insideout, tot 4 juli 2022, Société, Brussel, www.societe-d-electricite.com
 Solotentoonstelling Musée d'art de Joliette, Québec, Canada, van 18 juni tot 16 september 2022, www.museejoliette.org
 Riga Biennial, van 15 juli tot 2 oktober 2022, rigabiennial.com
Ceremonies, uitgegeven door Mer Paper Kunsthalle en La Ferme du Buisson CAC

Béatrice Balcou, repetitie *Untitled Ceremony #17*, Fondation CAB Collection, Brussel, België, foto © Tom Heene, 2021